

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBA**

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTRONINIO PARAŠO ĮSTATYMO
ĮGYVENDINIMO 2016 METŲ ATASKAITA**

2017-03-31 Nr. ND-2

Vilnius

TURINYS

SANTRAUKA	3
IŽANGA	6
ELEKTRONINIO PARAŠO IR PATIKIMUMO UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ PRIEŽIŪRA 2016 M.	6
KVALIFIKUOTI PATIKIMUMO UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ TEIKĖJAI	8
ELEKTRONINIO PARAŠO NAUDOJIMAS.....	12
PRIORITETINĖS 2017 METŲ VEIKLOS KRYPTYS	18

SANTRAUKA

eIDAS REGLAMENTAS

2016 m. liepos 1 d. buvo pradėtas taikyti 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB (OL 2014 L 257, p. 73) (toliau – eIDAS reglamentas). Juo **buvo išplėsta reguliuojamų paslaugų apimtis** (reglamentuojamos elektroninio parašo, elektroninio spaudo ir interneto svetainių tapatumo nustatymo sertifikatų sudarymo, elektroninių laiko žymų kūrimo, elektroninio parašo ir elektroninio spaudo galiojimo patvirtinimo, elektroninio parašo ir elektroninio spaudo ilgalaikės apsaugos bei elektroninio registruoto pristatymo paslaugos) **ir priežiūros sritis** (pareiga prižiūrėti tiek kvalifikuotas, tiek nekvalifikuotas patikimumo užtikrinimo paslaugas), įtvirtinta prievolė nustatytais atvejais patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjams atlikti privalomą auditą ir kt. Įgyvendinant eIDAS reglamento nuostatas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. vasario 18 d. nutarimu Nr. 144 „Dėl patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūros įstaigos ir įstaigos, atsakingos už nacionalinio patikimo sąrašo sudarymą, tvarkymą ir skelbimą, paskyrimo“, Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (toliau – RRT) buvo paskirta patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūros įstaiga ir įstaiga, atsakinga už nacionalinio patikimo sąrašo (toliau – patikimas sąrašas) sudarymą, tvarkymą ir skelbimą.

ELEKTRONINIO PARAŠO IR PATIKIMUMO UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ PRIEŽIŪRA

Pagrindinės RRT funkcijos, vykdant elektroninio parašo (iki 2016 m. liepos 1 d.) ir patikimumo užtikrinimo paslaugų (nuo 2016 m. liepos 1 d.) priežiūrą: atitinkamų paslaugų teikėjų **veiklos priežiūra, konsultacijų, metodinės pagalbos teikimas, patikimo sąrašo**, kuriame pateikiama informacija apie Lietuvoje įsisteigusius kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų paslaugas (*angl.* Trusted List) **sudarymas, tvarkymas ir skelbimas, pirmininkavimas** Europos elektroninio parašo priežiūros institucijų forumui (*angl.* *Forum of European Supervisory Authorities for Electronic Signatures*) (toliau – FESA), atstovavimas Europos Komisijos eIDAS reglamento ekspertų ir Europos tinklų ir informacijos saugumo agentūros (*angl.* *European Union Agency for Network and Information Security*) (toliau – ENISA) **darbo grupėse patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūros klausimais.**

KVALIFIKUOTI PATIKIMUMO UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ TEIKĖJAI

2016 m. kvalifikuotas patikimumo užtikrinimo (kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų sudarymo) paslaugas Lietuvos Respublikoje teikė ir buvo prižiūrimi trys Lietuvos Respublikoje įregistruoti paslaugų teikėjai: UAB Skaitmeninio sertifikavimo centras (toliau – UAB SSC), VĮ Registrų centras (toliau – VĮ RC) ir Asmens dokumentų išrašymo centras prie LR vidaus reikalų ministerijos (toliau – ADIC).

1 lentelė. Kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičius 2014 m. pab.–2016 m. pab.			
Kvalifikuoti patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjai	Galiojančių kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičius		
	2014 m. pab.	2015 m. pab.	2016 m. pab.
UAB SSC	25 071	28 508	<i>Subjektas duomenų nepateikė¹</i>
VĮ RC	100 472	140 383	241 517
ADIC/GRT ²	0/769 129	0/792 454	209 416/473 802 Iš viso: 683 218
Iš viso:	894 672	961 345	924 735

Šaltinis: RRT

Apibendrinus iš ADIC ir VĮ RC gautus 2016 m. ir RRT turimus ankstesnių metų duomenis apie visų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų sudarytus galiojančius kvalifikuotus elektroninio parašo sertifikatus, matyti, kad, palyginti su 2015 m., bendras Lietuvoje šių sertifikatų skaičius 2016 m. pab. sumažėjo apytiksliai³ 4 proc. (2015 m. pab. buvo 961 345 galiojantys kvalifikuoti elektroninio parašo sertifikatai, o 2016 m. pab. – 924 735 galiojantys kvalifikuoti elektroninio parašo sertifikatai, sudaryti ADIC ir VĮ RC). Pagrindinė šio skaičiaus mažėjimo priežastis – sumažėjęs asmens tapatybės kortelėse esančių galiojančių kvalifikuotų sertifikatų skaičius.

Lietuvoje galima įsigyti elektroninio parašo formavimo duomenis bei kvalifikuotus elektroninio parašo sertifikatus kartu su SIM kortelėmis ir iš viešojo judriojo ryšio paslaugų teikėjų, kurie atlieka tarpininkų funkcijas ir registruoja asmenis VĮ RC kvalifikuotiems elektroninio parašo sertifikatams gauti. Žemiau pateikiama informacija apie kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų, išduodamų kartu su SIM kortelėmis, skaičiaus dinamiką.

2 lentelė. Kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų, išduodamų kartu su SIM kortelėmis, skaičius 2014 m. pab. – 2016 m. pab.			
	2014 m. pab.	2015 m. pab.	2016 m. pab.
SIM kortelės	71 085	113 783	191 061

Šaltinis: RRT

Pastebėtina, kad 2016 m. kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų, išduodamų kartu su SIM kortelėmis, skaičius augo itin sparčiai (per 2016 metus tokių kvalifikuotų sertifikatų skaičius padidėjo 68 proc., per 2015 metus – 60 proc.). Aukščiau pateikta informacija rodo, kad Lietuvos gyventojų susidomėjimas elektroniniu parašu auga.

Aukščiau nurodyti kvalifikuotus elektroninio parašo sertifikatus sudarantys paslaugų teikėjai tam, kad išlaikytų teisę teikti atitinkamas paslaugas, eIDAS reglamente numatytus privalomus

¹ eIDAS reglamente kvalifikuotiems patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjams nėra nustatyta pareiga teikti šiuos duomenis priežiūros įstaigai. Ši reikalavimą yra numatoma nustatyti nacionaliniu lygiu priėmus Lietuvos Respublikos elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų įstatymą.

² GRT – Gyventojų registro tarnyba – kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų sudarymo paslaugas nustojo teikti 2015 m. gruodžio 31 d., jos funkcijas perėmė ADIC, tačiau 2016 m. pabaigoje vis dar buvo galiojančių GRT sudarytų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų.

³ Kadangi vienas patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjas – UAB SSC – 2016 metų statistinių duomenų, skirtų viešai ataskaitai, RRT nepateikė, bendras Lietuvoje išduotų galiojančių kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičius yra didesnis.

dokumentus RRT turi pateikti iki 2017 m. liepos 1 d., o RRT turi pagal pateiktus dokumentus atitiktį patvirtinti. Bendru atveju tam, kad įgytų teisę teikti kvalifikuotą patikimumo užtikrinimo paslaugą, patikimumo užtikrinimo teikėjui eIDAS reglamento 21 straipsnyje nustatyta tvarka turi būti suteiktas kvalifikuoto patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjo statusas ir tokia kvalifikuota paslauga turi būti įtraukta į kurią nors vieną iš Europos Sąjungos valstybių narių sudaromų patikimų sąrašų, įvardytų eIDAS reglamento 22 straipsnyje.

ELEKTRONINIO PARAŠO NAUDOJIMAS

Elektroninis parašas **viešajame sektoriuje** daugiausia naudojamas elektroninėms paslaugoms teikti: daugumoje didžiųjų elektroninių paslaugų sistemų tiek panaudotų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų, tiek pasirašytų elektroninių dokumentų skaičiai augo (*detalesnė informacija pateikiama skyriuje „Elektroninio parašo naudojimas“*). Taip pat aktyvėja naudojimasis Elektronine dokumentų valdymo (eDVS) sistema ir Nacionaline elektroninių siuntų pristatymo, naudojant pašto tinklą, informacine sistema.

Elektroninis parašas **privačiajame sektoriuje** daugiausia naudojamas bankų elektroninių paslaugų sistemose operacijoms ir sutartims pasirašyti: panaudotų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičius beveik visuose informaciją pateikusiuose bankuose augo (*detalesnė informacija pateikiama skyriuje „Elektroninio parašo naudojimas“*).

PRIORITETINĖS 2017 METŲ VEIKLOS KRYPTYS

Svarbiausia RRT užduotis aptariamoje srityje – tinkamas patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūros vykdymas, patikimo sąrašo atnaujinimas ir skelbimas laiku, susijusių teisės aktų rengimas ir priėmimas, specializuotos patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūros svetainės sukūrimas ir administravimas.

Taip pat labai svarbu tęsti konsultacijų ir metodinės pagalbos raštu, telefonu ar el. paštu elektroninio parašo bei kitų patikimumo užtikrinimo paslaugų klausimais teikimą ir šių paslaugų naudos viešinimą; asmenų kompetencijos elektroninio parašo ir kitų patikimumo užtikrinimo paslaugų klausimais ugdymą administruojant elektroninio parašo nuotolinio mokymo sistemą, pasiekiamą adresu www.elektroninisparasas.lt, ir pritaikant jos turinį reguliavimo pokyčiams.

IŽANGA

2016 m. liepos 1 d. Lietuvoje, kaip ir visoje Europos Sąjungoje, pradėtas taikyti eIDAS reglamentas, kuris pakeitė elektroninio parašo teisinį reguliavimą ir kuriuo buvo išplėsta prižiūrimų paslaugų apimtis (reglamentuojamos elektroninio parašo, elektroninio spaudo ir interneto svetainių tapatumo nustatymo sertifikatus sudarymo, elektroninių laiko žymų kūrimo, elektroninio parašo ir elektroninio spaudo galiojimo patvirtinimo, elektroninio parašo ir elektroninio spaudo ilgalaikės apsaugos bei elektroninio registruoto pristatymo paslaugos (visos kartu, vadovaujantis eIDAS reglamento 3 straipsnio 16 dalimi, vadinamos patikimumo užtikrinimo paslaugomis) ir priežiūros sritis (pareiga prižiūrėti tiek kvalifikuotus, tiek nekvalifikuotus patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjus), įtvirtinta prievolė nustatytais atvejais patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjams atlikti privalomą auditą.

Įgyvendinant eIDAS reglamento nuostatas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. vasario 18 d. nutarimu Nr. 144 „Dėl patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūros įstaigos ir įstaigos, atsakingos už nacionalinio patikimo sąrašo sudarymą, tvarkymą ir skelbimą, paskyrimo“ RRT buvo paskirta patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūros įstaiga ir įstaiga, atsakinga už patikimo sąrašo sudarymą, tvarkymą ir skelbimą. RRT, kaip ir nustatyta eIDAS reglamento 17 straipsnyje, prižiūri Lietuvoje įsisteigusius kvalifikuotus ir nekvalifikuotus patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjus, siekdama užtikrinti, kad tie patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjai ir jų teikiamos patikimumo užtikrinimo paslaugos atitiktų eIDAS reglamente nustatytus reikalavimus.

Iki 2016 m. birželio 30 d. RRT vykdė elektroninio parašo priežiūros institucijos funkcijas ir, siekdama užtikrinti elektroninio parašo naudojimo analizės tęstinumą Lietuvoje, parengė Lietuvos Respublikos elektroninio parašo įstatymo 2016 m. įgyvendinimo ataskaitą. Vadovaudamasi eIDAS reglamento 17 straipsnio 6 dalimi, RRT pateikė Lietuvos patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūros įstaigos ataskaitą Europos Komisijai, parengtą pagal specialią formą.

ELEKTRONINIO PARAŠO IR PATIKIMUMO UTŽIKRINIMO PASLAUGŲ PRIEŽIŪRA 2016 M.

2016 m., vadovaudamasi eIDAS reglamento 17 straipsnio 2 dalimi ir 22 straipsnio 3 dalimi, RRT pranešė Europos Komisijai apie Lietuvos paskirtą patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūros įstaigą ir įstaigą, atsakingą už patikimo sąrašo sudarymą, tvarkymą ir skelbimą. Vadovaudamasi eIDAS reglamento 51 straipsnio 1 dalimi, pagal atnaujintą informaciją, gautą iš kvalifikuotus elektroninio parašo sertifikatus pagal 1999 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 1999/93/EB dėl Bendrijos elektroninių parašų reguliavimo sistemos (OL 2000 L 13, p. 12) (toliau – Direktyva 1999/93/EB) išdavusių sertifikavimo paslaugų teikėjų apie jų naudojamus pažangius parašo kūrimo įtaisus, RRT sudarė šios įrangos sąrašą, kurį pateikė Europos Komisijai. Taip pat RRT patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjams, kitiems fiziniams ir juridiniams asmenims teikė (107 kartus) konsultacijas bei metodinę pagalbą: juridiniai asmenys buvo konsultuoti dėl laiko žymos kūrimo paslaugos, pasirašymo elektroniniu parašu paslaugų; sertifikavimo paslaugų teikėjai, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos elektroninio parašo įstatyme, konsultuoti dėl atitikties eIDAS reglamento reikalavimams vertinimo. RRT specialistai analizavo susijusius standartus. Siekiant dalytis patirtimi ir bendradarbiauti su susijusiomis

organizacijomis bei patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūros įstaigomis, RRT atstovai dalyvavo:

1. Europos patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūros įstaigų forumo (FESA⁴) veikloje;
2. Europos Sąjungos valstybių narių atstovų susitikimuose dėl eIDAS reglamento 19 straipsnio, organizuotuose ENISA;
3. asociacijos „Infobalt“ atstovų susitikime (diskusijoje), kurio metu pristatė eIDAS reglamentą.

Siekdama susijusius asmenis informuoti apie pasikeitimus pradėjus taikyti eIDAS reglamentą, RRT 2016 m. liepos mėn. išsiuntė informacinius raštus kvalifikuotus elektroninio parašo sertifikatus sudarantiems paslaugų teikėjams apie naują teisinį reguliavimą ir pasikeitimus patikimame sąraše (apie tai buvo paskelbta ir RRT interneto svetainėje adresu www.rrt.lt), o 2016 m. rugsėjį inicijavo susitikimą su Lietuvos patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjais ir kitais suinteresuotais asmenimis: ADIC, VĮ RC, UAB SSC (kviesti, tačiau neatvyko), elektroninių laiko žymų kūrimo paslaugų teikėju UAB „BalTstamp“, viešojo judriojo ryšio paslaugų teikėjais, išduodančiais kvalifikuotus elektroninio parašo sertifikatus kartu su SIM kortelėmis, AB Lietuvos paštu ir kt. Šio susitikimo metu buvo pristatoma informacija apie pasikeitimus, kuriuos lėmė eIDAS reglamentas – pavyzdžiui, privalomus auditus, patikimo sąrašo pakeitimus, kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų įrašymo į patikimą sąrašą tvarką, pranešimų apie saugumo ir vientisumo pažeidimus pagal eIDAS reglamento 19 straipsnį procedūras bei teisės aktų pakeitimus. Susitikimo 2016 m. rugsėjo 20 d. metu buvo identifikuotas poreikis RRT turėti įrankį, tikrinantį kiekvieno Lietuvos kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjo informacijos apie kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų galiojimą OCSP (angl. *Online Certificate Status Protocol*) būdu pasiekiamumą. Šis įrankis buvo sukurtas ir dabar naudojamas tiriant skundus dėl aukščiau nurodytos informacijos pasiekiamumo OCSP būdu trikdžių.

Taip pat paminėtini 2016 m. įvykę susitikimai dėl eIDAS reglamento ir pasikeitusio teisinio reguliavimo su Nacionaliniu akreditacijos biuru prie Ūkio ministerijos (dėl galimų valstybinės akreditacijos procedūrų Lietuvoje atsižvelgiant į eIDAS reglamentą), AB Lietuvos paštu (dėl reikalavimų elektroninio registruoto pristatymo paslaugai siekiant, kad ji taptų kvalifikuota patikimumo užtikrinimo paslauga ir būtų įtraukta į patikimą sąrašą).

RRT atstovas dalyvavo ENISA rengiamuose nuotoliniuose seminaruose, kurių metu buvo mokoma naudotis CIRAS-T įrankiu, kurį naudodamos, vadovaujantis eIDAS reglamento 19 straipsnio 3 dalimi, priežiūros įstaigos privalo teikti Europos Komisijai informaciją apie visus su patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjais susijusius saugumo arba vientisumo pažeidimus, turėjusius didelį poveikį teikiamoms patikimumo užtikrinimo paslaugoms arba jas teikiant naudojamiems asmenų duomenims. Per 2016 metus pranešimų apie minėto pobūdžio incidentus nebuvo gauta.

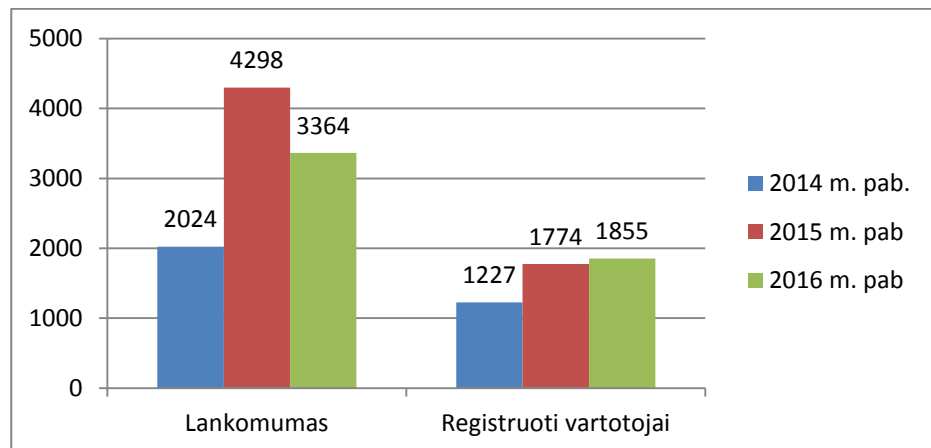
Taip pat RRT bendradarbiavo su Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – SM) rengiant Lietuvos Respublikos elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų įstatymo (toliau – EOPUP įstatymas) projektą. Numatoma, kad šis įstatymas reguliuos patikimumo užtikrinimo paslaugų politikos formavimą ir įgyvendinimą, nekvalifikuoto elektroninio parašo,

⁴ 2016 metų liepos 1 dieną, atsižvelgiant į pasikeitusį reguliavimą, įsigaliojo naujasis FESA statutas ir šios organizacijos pavadinimas pakeistas iš „Europos elektroninio parašo priežiūros institucijų forumo (FESA)“ į „Europos patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūros įstaigų forumą (FESA)“.

elektroninio spaudo, elektroninės laiko žymos ir patikimumo užtikrinimo paslaugų teisinę galią, patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų ir naudotojų pareigas, kvalifikuotų sertifikatų galiojimo laikino sustabdymo ir galiojimo atšaukimo sąlygas bei tvarką, patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūrą, kiek to nereglamentuoja eIDAS reglamentas.

Vadovaujantis RRT direktoriaus 2015 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 1V-1600 „Dėl Asmens dokumentų išrašymo centro prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos registravimo kvalifikuotus sertifikatus sudarančių sertifikavimo paslaugų teikėju“, į patikimą sąrašą buvo įrašytas ADIC. Pradėjus taikyti eIDAS reglamentą ir remiantis patikimo sąrašo tvarkymą reglamentuojančiais teisės aktais⁵, buvo atnaujintas patikimas sąrašas, atitinkamai pakeičiant kvalifikuotus elektroninių parašų sertifikatus sudarančių paslaugų teikėjų ir jų teikiamų paslaugų statusus.

2016 metais baigta modernizuoti elektroninio parašo nuotolinio mokymo sistema (<https://www.elektroninisparasas.lt>) (toliau – mokymo sistema), kurioje pradedantis naudotis ar jau besinaudojantis elektroniniu parašu Lietuvos gyventojas arba juridinių asmenų atstovai gali rasti naudingą informaciją apie elektroninį parašą ir jo praktinius panaudojimo būdus, detalias instrukcijas, kaip pasirašyti elektroninį dokumentą su tam tikra programine priemone. Šioje sistemoje yra sudaryta galimybė atlikti testą, siekiant patikrinti įgytas žinias, ir dalyvauti nuotolinės mokymo sistemos diskusijose aktuales elektroninio parašo klausimais, gauti atsakymus iš RRT specialistų. 2016 m. buvo vykdoma mokymo sistemos priežiūra, o mokymo sistemos lankomumo ir užsiregistravusių vartotojų skaičiaus dinamika pateikiama 1 pav.

1 pav. Svetainės www.elektroninisparasas.lt lankomumo ir užsiregistravusių vartotojų skaičiaus dinamika 2014–2016 m.

Šaltinis: RRT

KVALIFIKUOTI PATIKIMUMO UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ TEIKĖJAI

Pradėjus taikyti eIDAS reglamentą, t. y. nuo 2016 m. liepos 1 d., pranešimų pagal eIDAS reglamento 21 straipsnio 1 dalį, kuria vadovaudamiesi patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjai, ketinantys pradėti teikti kvalifikuotas patikimumo užtikrinimo paslaugas, privalo priežiūros įstaigai

⁵ 2015 m. rugsėjo 8 d. Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2015/1505, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje 22 straipsnio 5 dalį nustatomos patikimų sąrašų techninės specifikacijos ir formatai (OL 2015 L 235, p. 26), ir standartu ETSI TS 119 612.

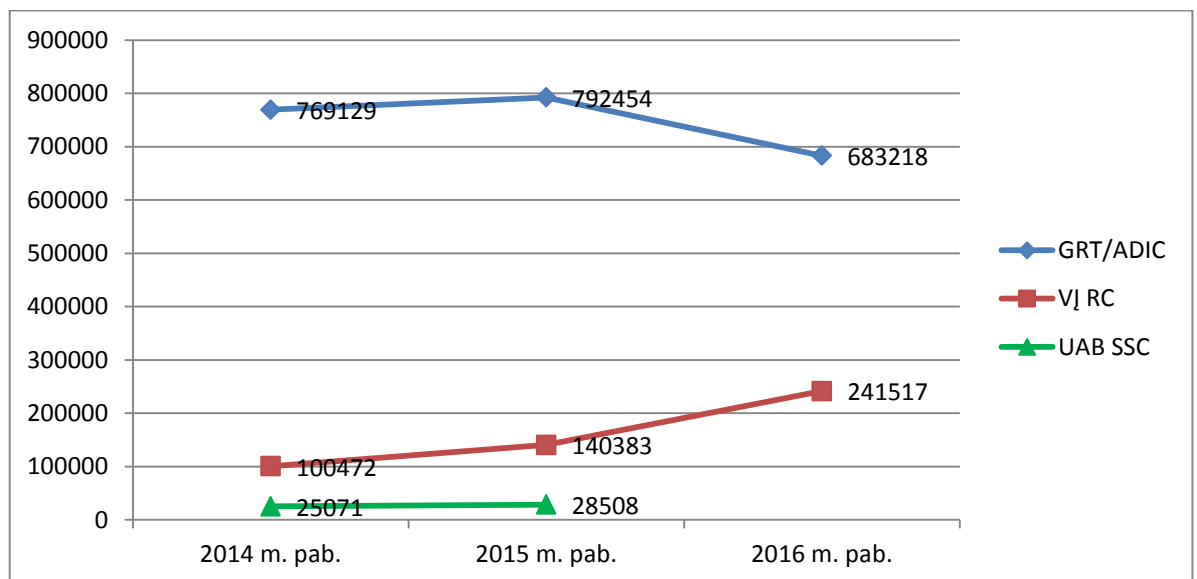
pateikti pranešimą apie savo ketinimą kartu su atitikties vertinimo įstaigos parengta atitikties įvertinimo ataskaita, gauta nebuvo.

2016 m., vadovaudamiesi eIDAS reglamento 51 straipsnio 3 dalimi, kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų sudarymo paslaugas Lietuvoje teikė ir RRT buvo prižiūrimi trys kvalifikuoti patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjai: ADIC, UAB SSC ir VĮ RC.

Nuo 2016 m. sausio 1 d. ADIC perėmė kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų sudarymo funkcijas iš GRT, kuri tokias paslaugas teikė iki 2015 m. gruodžio 31 d. ADIC taip pat teikia informaciją apie GRT sudarytų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų galiojimą OCSP būdu. ADIC 2016 m. pab. buvo sudaręs 209 416 tuo metu galiojusių kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų, tačiau tuo metu (2016 m. pab.) galiojo dar GRT sudaryti 473 802 kvalifikuoti elektroninio parašo sertifikatai. Palyginimui – 2015 m. pab. GRT buvo sudarę 792 454 tuo metu galiojusių kvalifikuotus sertifikatus, 2014 m. pab. – 769 129 tuo metu galiojusių kvalifikuotus elektroninio parašo sertifikatus. GRT sudarydavo – o dabar ADIC sudaro – kvalifikuotus elektroninio parašo sertifikatus, kurie įrašomi tik į asmens tapatybės korteles, Lietuvos Respublikos valstybės tarnautojų pažymėjimus ir vidaus tarnybos sistemos pareigūnų pažymėjimus.

VĮ RC 2016 m. pab. buvo sudarę 241 517 tuo metu galiojusių kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų, palyginimui – 2015 m. pab. buvo sudarę 140 383, 2014 m. pab. – 100 472 tuo metu galiojusių kvalifikuotus elektroninio parašo sertifikatus.

UAB SSC 2016 m. pab. duomenų RRT nepateikė, 2015 m. pab. buvo sudarę 28 508, o 2014 m. pab. – 25 071 tuo metu galiojusių kvalifikuotą elektroninio parašo sertifikatą.

2 pav. Kvalifikuotų sertifikatų skaičiaus augimo dinamika 2014 m. pab.–2016 m. pab. pagal Lietuvos sertifikavimo paslaugų teikėjus

Šaltinis: RRT

Apibendrinus iš ADIC ir VĮ RC gautus 2016 m. ir RRT turimus ankstesnių metų duomenis apie visų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų sudarytus galiojančius kvalifikuotus elektroninio parašo sertifikatus, matyti, kad, palyginti su 2015 m., bendras Lietuvoje šių sertifikatų skaičius

2016 m. pab. sumažėjo apytiksliai⁶ 4 proc. (2015 m. pab. buvo 961 345 galiojantys kvalifikuoti elektroninio parašo sertifikatai, o 2016 m. pab. – 924 735 galiojantys kvalifikuoti elektroninio parašo sertifikatai, sudaryti ADIC ir VĮ RC). Pagrindinė šio skaičiaus mažėjimo priežastis – sumažėjęs asmens tapatybės kortelėse esančių galiojančių kvalifikuotų sertifikatų skaičius (3 lentelė, 3 pav.).

3 lentelė. Kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičius 2014 m. pab.–2016 m. pab.			
Kvalifikuoti patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjai	Galiojančių kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičius		
	2014 m. pab.	2015 m. pab.	2016 m. pab.
ADIC/GRT	0/769 129	0/792 454	209 416/473 802 Viso 683 218
VĮ RC	100 472	140 383	241 517
UAB SSC	25 071	28 508	<i>Subjektas duomenų nepateikė⁷</i>
Iš viso	894 672	961 345	924 735

Šaltinis: RRT

Tačiau pastebėtina, kad 2016 m. itin sparčiai augo kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų, išduodamų kartu su SIM kortelėmis, skaičius (per 2016 m. tokių kvalifikuotų sertifikatų skaičius padidėjo 68 proc., prieš tai buvo pastebimas 60 proc. augimas (4 lentelė). Ši informacija parodo, kad Lietuvos gyventojai vis mieliau renkasi elektroninio parašo priemones, kurias gali turėti savo mobiliajame įrenginyje.

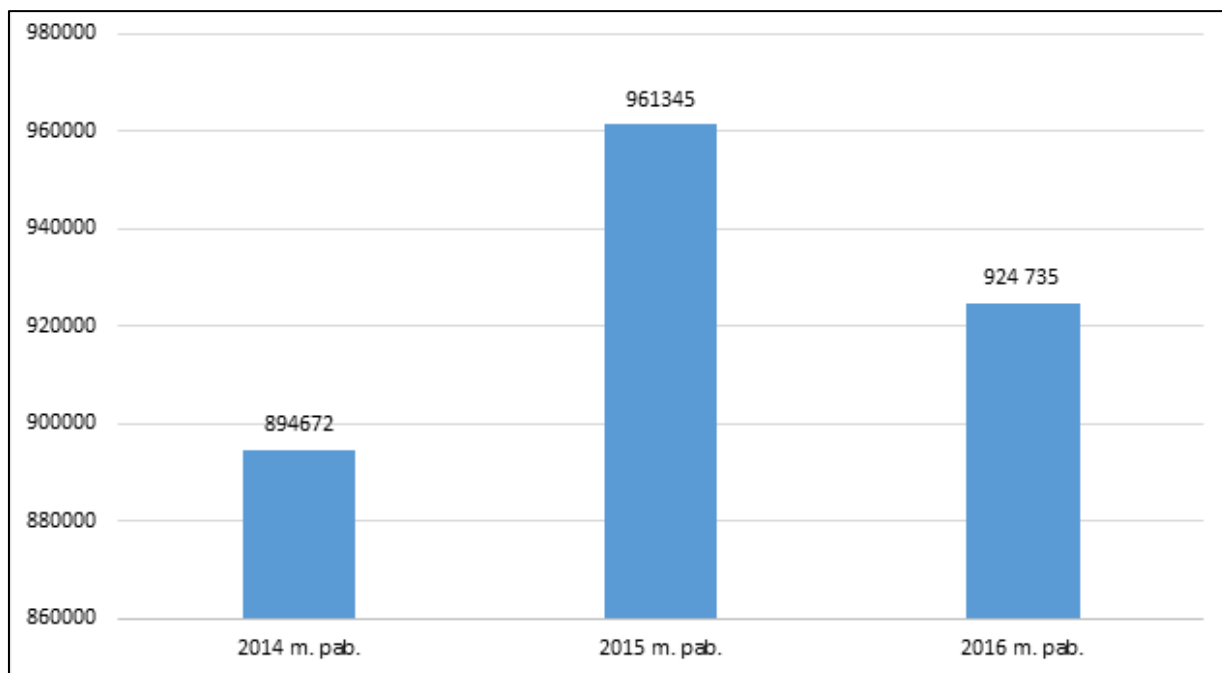
4 lentelė. Kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų, išduodamų kartu su SIM kortelėmis, skaičius 2014 m. pab.–2016 m. pab.			
	2014 m. pab.	2015 m. pab.	2016 m. pab.
SIM kortelės	71 085	113 783	191 061

Šaltinis: RRT

Taip pat reikėtų atkreipti dėmesį, kad Estijos paslaugų teikėjas AS „Sertifitseerimiskeskus“ (toliau – SK), iki 2015 m. pabaigos sudarinėjęs kvalifikuotus elektroninio parašo sertifikatus, kurie buvo išduodami kartu su Lietuvos viešojo judriojo ryšio operatoriaus AB „Omnitel“ (dabar „Telia Lietuva“, AB) SIM kortelėmis, Lietuvoje šių paslaugų nebeteikia. SK sudarytus kvalifikuotus elektroninio parašo sertifikatus jų turėtojai Lietuvoje galėjo pasikeisti į VĮ RC sudarytus kvalifikuotus elektroninio parašo sertifikatus.

⁶ Kadangi vienas patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjas – UAB SSC – 2016 metų statistinių duomenų, skirtų viešai ataskaitai, RRT nepateikė, bendras Lietuvoje išduotų galiojančių sertifikatų skaičius yra didesnis.

⁷ eIDAS reglamente kvalifikuotiems patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjams nėra nustatyta pareiga teikti šiuos duomenis patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūros įstaigai. Šį reikalavimą nacionaliniu lygiu yra numatoma nustatyti priėmus Lietuvos Respublikos elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų įstatymą.

3 pav. Galiojančių kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičiaus dinamika 2014 m. pab.–2016 m. pab.

Šaltinis: RRT

Reikėtų akcentuoti tai, kad išvardyti kvalifikuotus elektroninio parašo sertifikatus sudarantys patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjai, vadovaujantis eIDAS reglamento 51 straipsnio 3 dalimi, pereinamuoju laikotarpiu iki 2017 m. liepos 1 d. laikomi kvalifikuotais patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjais, o jų teikiamos paslaugos kvalifikuotomis elektroninio parašo sertifikatų sudarymo paslaugomis. Tačiau to paties straipsnio 4 dalyje sakoma: „*Jei kvalifikuotus sertifikatus pagal Direktyvą 1999/93/EB išduodantis sertifikavimo paslaugų teikėjas per 3 dalyje nurodytą laikotarpį priežiūros įstaigai nepateikia atitikties įvertinimo ataskaitos, tas sertifikavimo paslaugų teikėjas pagal šį reglamentą nuo 2017 m. liepos 2 d. nelaikomas kvalifikuotu patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėju*“.

Todėl, siekdami išlaikyti kvalifikuoto patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjo statusą ir teisę toliau teikti kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų sudarymo paslaugas, šie paslaugų teikėjai turi iki 2017 m. liepos 1 d. RRT pateikti atitikties įvertinimo ataskaitą, patvirtinančią, kad teikiamos kvalifikuotos patikimumo užtikrinimo paslaugos (kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų sudarymo) atitinka eIDAS reglamente nustatytus reikalavimus.

Tam, kad įgytų teisę teikti kitą, pvz., kvalifikuotų elektroninių laiko žymų ar kvalifikuotų elektroninio spaudo sertifikatų sudarymo, paslaugą, patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjui eIDAS reglamento 21 straipsnyje nustatyta tvarka turi būti suteiktas kvalifikuoto patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjo statusas, o kvalifikuotas patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjas ir jo teikiama kvalifikuota patikimumo užtikrinimo paslauga turi būti įtraukti į kurį nors vieną iš Europos Sąjungos valstybių narių sudaromų patikimų sąrašų, įvardytų eIDAS reglamento 22 straipsnyje. eIDAS reglamento 21 straipsnio 3 dalyje nustatyta: „*Kvalifikuoti patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjai gali pradėti teikti kvalifikuotas patikimumo užtikrinimo paslaugas po to, kai kvalifikuotas statusas nurodomas patikimuose sąrašuose, nurodytuose 22 straipsnio 1 dalyje*“. Taigi, tokie reikalavimai ir tai, kad per 2016 m. atitinkamų pranešimų RRT nebuvo gavusi,

lėmė situaciją, kad 2016 m. Lietuvoje nebuvo kitų kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų, išskyrus kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų sudarymo, teikėjų.

ELEKTRONINIO PARAŠO NAUDOJIMAS

Šiuo metu galiojantis elektroninio parašo teisinis reguliavimas ir technologiniai sprendimai informacinėse sistemose užtikrina plačias galimybes naudoti elektroninį parašą: juridiniai asmenys gali jį naudoti vidaus dokumentams (pvz., darbuotojų prašymams, ataskaitoms) ir siunčiamiems raštams pasirašyti, taip pat juo fiziniai ir juridiniai asmenys gali pasirašyti sutartis, prašymus, skundus ir kitus dokumentus. Elektroninis parašas yra naudojamas ne tik elektroniniams dokumentams pasirašyti, bet pritaikomas ir naudojantis elektroninėmis paslaugomis.

Viešojo sektoriaus įstaigos ir institucijos

Tam, kad nedidelės viešojo sektoriaus institucijos galėtų be apribojimų dirbti su elektroniniais dokumentais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 22 d. pasitarime buvo priimtas sprendimas pritarti nuostatai, kad Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo ministerijos (toliau – IVPK prie SM) ir Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformos aplinkoje sukurtų ir neatlygintinai teiktų bendrą elektroninių dokumentų valdymo paslaugą, apimančią elektroninių dokumentų rengimą, tvarkymą ir saugojimą. Ši paslauga būtų skirta nedidelę organizacinę struktūrą turinčioms valstybės ir savivaldybių institucijoms, įstaigoms ir įmonėms. Elektroninės dokumentų valdymo sistemos (toliau – eDVS) sukūrimo darbai buvo baigti dar 2015 m. eDVS buvo sukurta vykdant IVPK prie SM projektą „Viešojo administravimo institucijų informacinių sistemų interoperabilumo (sąveikumo) sistemos saugos ir funkcionalumo plėtra“ (projekto kodas VP2-3.1-IVPK-06-V-02-001).

IVPK prie SM duomenimis, šiuo metu yra pasirašytos 74 sutartys dėl eDVS paslaugos teikimo. Institucijos, naudodamos šią paslaugą, gali sudaryti elektroninius dokumentus pagal ADOC-V1.0, ADOC-V2.0 ir PDF-LT-V1.0 specifikacijas, pasirašyti dokumentus elektroniniu parašu, tikrinti gautų elektroninių dokumentų atitiktį specifikacijoms, tikrinti elektroninius parašus ir jų galiojimą, ruošti elektroninių dokumentų nuorašus ir išrašus. Paslauga teikiama nemokamai. Pradėti naudotis eDVS paslaugomis ir pasirašyti sutartį naudojant elektroninį parašą galima interneto svetainėje⁸ www.epaslaugos.lt, elektroninių paslaugų, skirtų viešajam sektoriui, srityje.

Taip pat svarbu paminėti, kad Lietuvoje veikia Nacionalinė elektroninių siuntų pristatymo, naudojant pašto tinklą, informacinė sistema (toliau – Elektroninio pristatymo sistema), kuri suteikia galimybę elektroniniu būdu siųsti dokumentus fiziniams, juridiniams asmenims ir valstybės institucijoms. Šios informacinės sistemos savininkas ir valdytojas yra Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, tvarkytojas – IVPK prie SM. Elektroninio pristatymo sistema sukurta vykdant projektą „Elektroninių pranešimų ir elektroninių dokumentų fiziniams ir juridiniams asmenims pristatymo sistemos sukūrimas“ Nr. VP2-3.1-IVPK-01-V-02-015, projekto partneris – AB Lietuvos paštas. Projektas užbaigtas 2015 m. rugpjūčio 31 d. Ši paslauga teikiama siekiant užtikrinti siunčiamų elektroninių dokumentų ir pranešimų originalumo patvirtinimą, saugumą ir tikslų kiekvieno etapo būsenos fiksavimą.

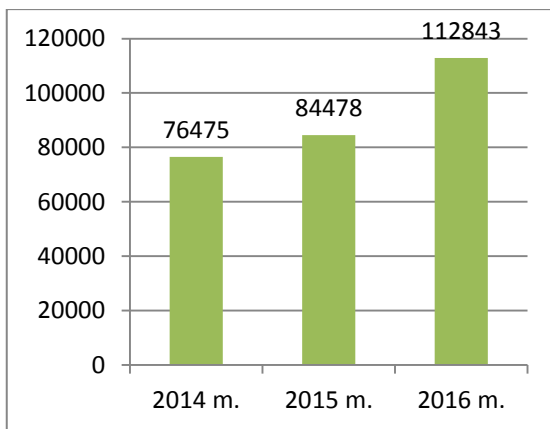
⁸ Tiesioginė nuoroda į šią paslaugą:

<https://www.epaslaugos.lt/portal/serviceContract/44420/1220/7660?searchId=cf0e7214-86c1-433e-a9ba-0e7c50bb1f24>

Pažymėtina, kad RRT 2016 m. teikė metodinę pagalbą AB Lietuvos paštui, informuodama ir paaiškindama, kokie reikalavimai eIDAS reglamente keliami kvalifikuotoms registruoto elektroninio pristatymo paslaugoms ir kokia procedūra turėtų būti atlikta siekiant, kad ši paslauga būtų įtraukta į patikimą sąrašą.

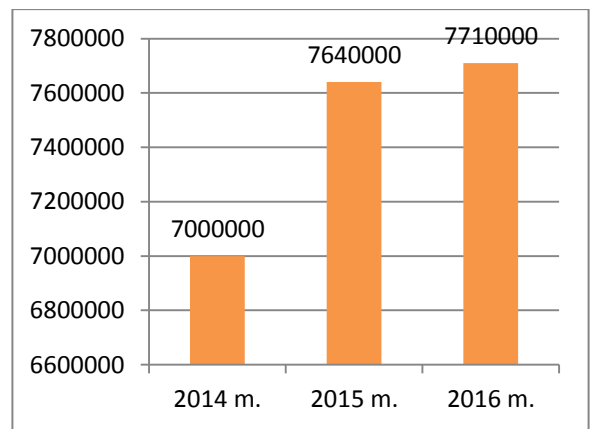
E. paslaugų teikimas

Siekdama įvertinti elektroninio parašo naudojimo pokyčius keturiose organizacijose, kurių elektroninių paslaugų sistemos yra plačiausiai naudojamos elektroninio parašo naudotojų, – Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – „Sodra“), VĮ RC, Viešųjų pirkimų tarnybos (toliau – VPT) ir Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) – RRT taip pat, kaip ir ankstesniais metais, šių institucijų paprašė pateikti statistinę informaciją apie kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų naudojimą jų elektroninių paslaugų sistemose⁹.

4 pav. „Sodros“ elektroninių paslaugų sistemose naudotų kvalifikuotų sertifikatų skaičiaus dinamika 2014–2016 m.

Šaltinis: „Sodra“

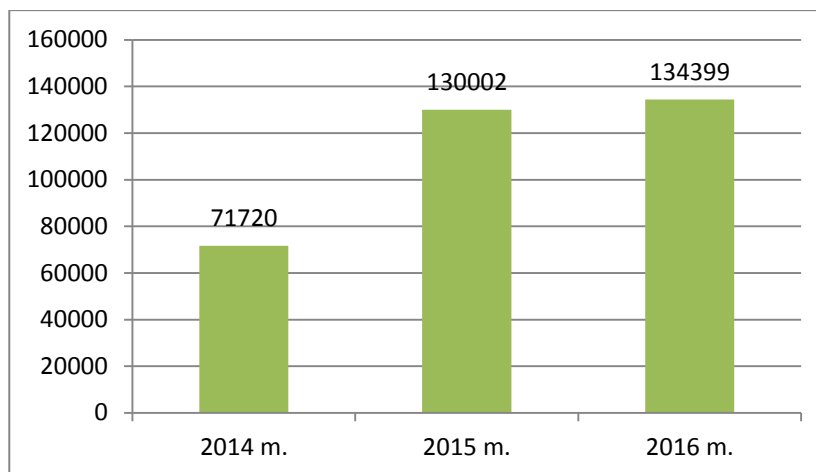

5 pav. „Sodros“ elektroninių paslaugų sistemose pasirašytų elektroninių dokumentų skaičiaus dinamika 2014–2016 m.

Šaltinis: „Sodra“

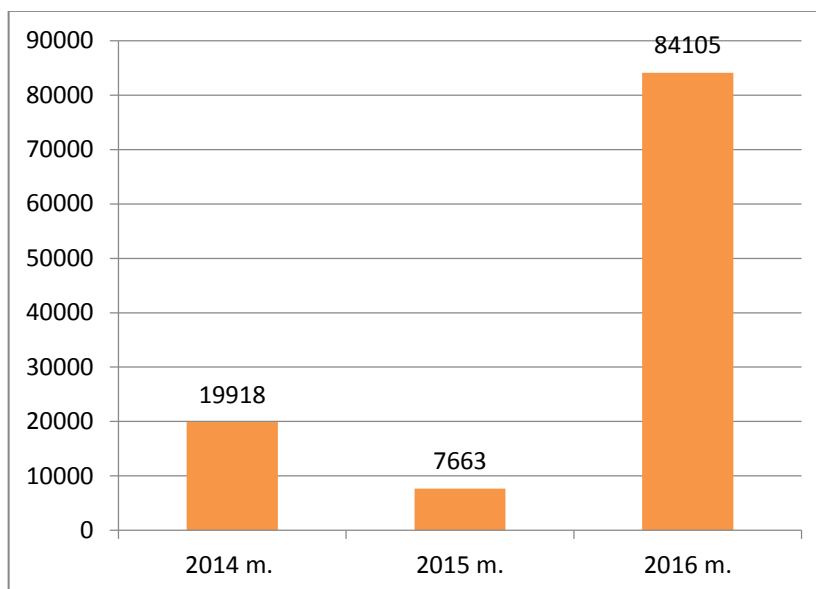
„Sodros“ duomenimis, per 2014 m., 2015 m. ir 2016 m. jos elektroninių paslaugų sistemose panaudoti atitinkamai 76 475, 84 478 ir 112 843 unikalūs kvalifikuoti elektroninio parašo sertifikatai (4 pav.). Per nurodytuosius metus buvo pasirašyta atitinkamai 7 mln., 7,64 mln. ir 7,71 mln. elektroninių dokumentų (5 pav.). VPT nurodė, kad per 2014 m., 2015 m. ir 2016 m. elektroniniu parašu buvo pasirašyti atitinkamai 71 720, 130 002 ir 134 399 viešųjų pirkimų procedūrų metu pateikti pasiūlymai (6 pav.). 2014 m., 2015 m. ir 2016 m. VPT elektroninių paslaugų sistemose panaudoti atitinkamai 19 918, 7 663 ir 84 105 unikalūs kvalifikuoti elektroninio parašo sertifikatai (7 pav.).

⁹ Apie „Sodros“, VĮ RC, VPT ir VMI teikiamas elektronines paslaugas informacija buvo pateikta ankstesnėse Elektroninio parašo įstatymo įgyvendinimo ataskaitose.

6 pav. Pasiūlymų, viešųjų pirkimų procedūrų metu pasirašytų elektroniniu parašu, skaičiaus dinamika 2014–2016 m.

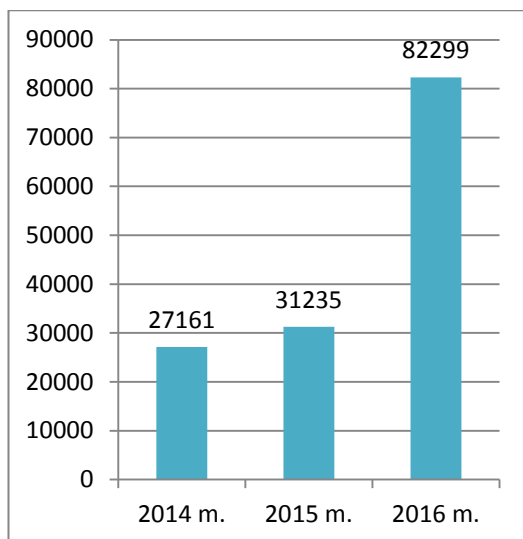
Šaltinis: VPT

7 pav. VPT elektroninių paslaugų sistemose panaudotų kvalifikuotų sertifikatų skaičiaus dinamika 2014–2016 m.

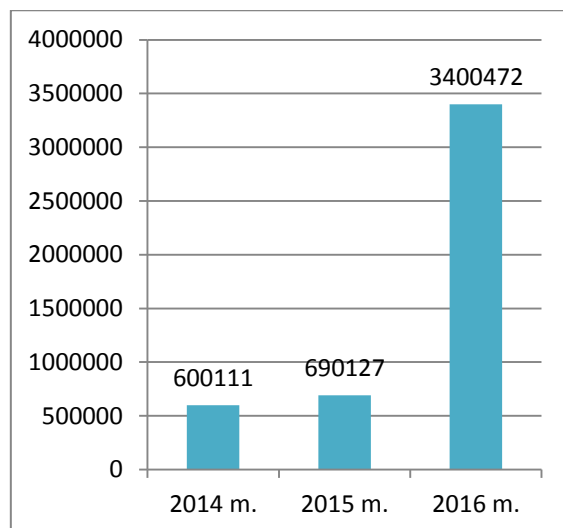
Šaltinis: VPT

Vadovaujantis VĮ RC pateiktais duomenimis, per 2014–2016 m. VĮ RC elektroninių paslaugų sistemose dokumentams pasirašyti buvo panaudoti atitinkamai 27 161, 31 235 ir 82 299 unikalūs kvalifikuoti elektroninio parašo sertifikatai (8 pav.) ir buvo pasirašyti atitinkamai 600 111, 690 127 ir 3 400 472 elektroniniai dokumentai (9 pav.).

8 pav. VĮ RC elektroninių paslaugų sistemose naudotų kvalifikuotų sertifikatų skaičiaus dinamika 2014–2016 m.

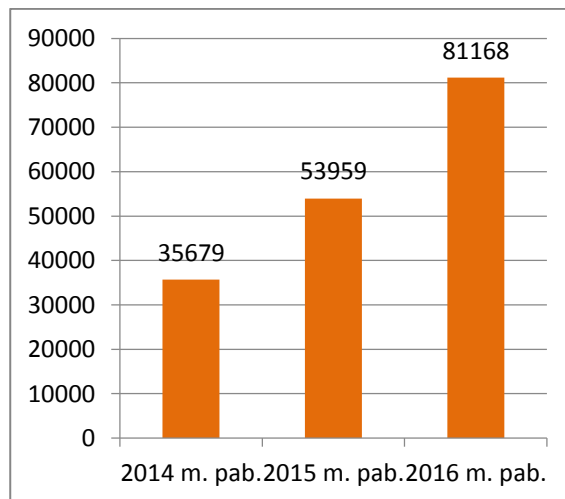
Šaltinis: VĮ RC

7 pav. VĮ RC elektroninių paslaugų sistemose pasirašytų elektroninių dokumentų skaičiaus dinamika 2014–2016 m.

Šaltinis: VĮ RC

VMI duomenimis, jos informacinėse sistemose (EDS ir DODVS) per 2016 m. suformuoti ir elektroniniu parašu pasirašyti 81 168, 2015 m. – 53 959, 2014 m. – 35 679 elektroniniai dokumentai (10 pav.).

10 pav. VMI informacinėse sistemose elektroniniu parašu pasirašytų elektroninių dokumentų skaičiaus dinamika 2014–2016 m.

Šaltinis: VMI

Bankai

Privačiajame sektoriuje didžiausią įtaką elektroninių paslaugų plėtrai turintys bankai taip pat jau keleri metai sėkmingai yra pritaikę savo elektroninių paslaugų sistemas elektroninio parašo naudotojams. AB DNB bankas, „Danske Bank A/S“ Lietuvos filialas, „Swedbank“, AB, AB SEB bankas, AB „Citadele“ bankas, AB Šiaulių bankas elektroninio parašo naudotojams jau leidžia

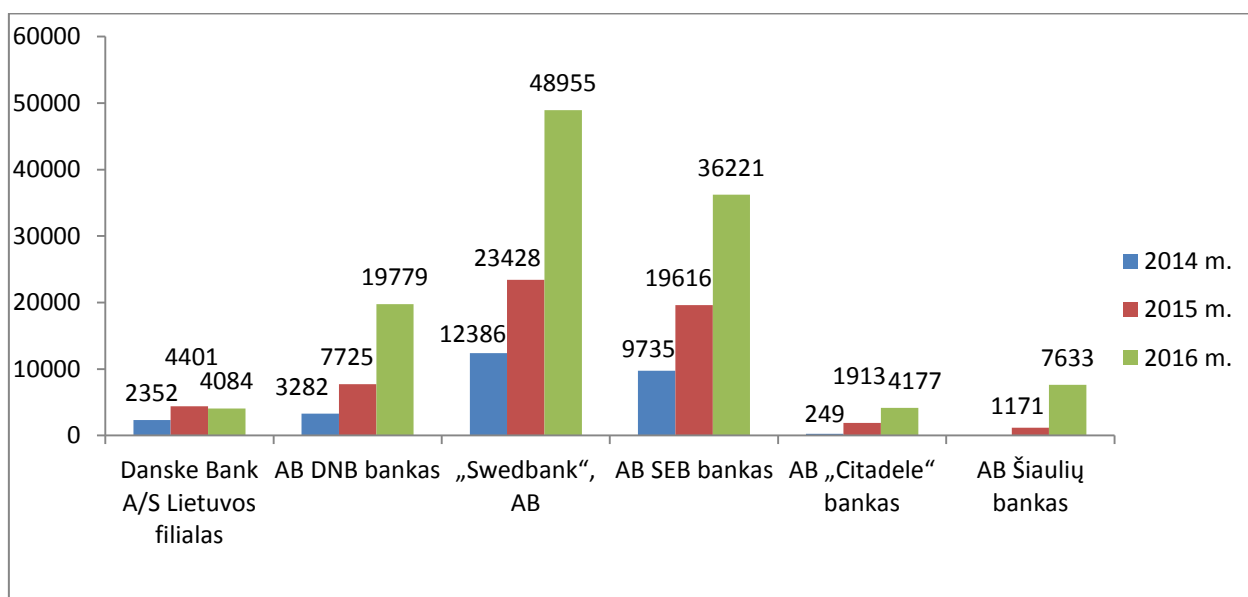
prisijungti prie jų elektroninių paslaugų sistemų elektroninio parašo priemonėmis, o dalis šių bankų savo klientams leidžia elektroniniu parašu pasirašyti atliekamas operacijas, sutartis ir kitus svarbius dokumentus. Toks elektroninio parašo panaudojimas elektroninės bankininkystės sistemose padidina finansinių operacijų saugumą.

Norėdama įvertinti, kaip aktyviai elektroninis parašas naudojamas Lietuvoje veikiančių bankų elektroninių paslaugų sistemose, RRT, kaip ir ankstesniais metais, šių bankų paprašė pateikti informaciją apie jų elektroninių paslaugų sistemose naudotų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičių. Apibendrinti duomenys apie kai kurių bankų elektroninių paslaugų sistemose 2014–2016 m. naudotų kvalifikuotų sertifikatų skaičių pateikiami 5 lentelėje ir 11 pav.

5 lentelė. Lietuvos bankų elektroninių paslaugų sistemose naudotų kvalifikuotų sertifikatų skaičius 2014–2016 m.

Banko pavadinimas	Naudotų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičius 2014 m.	Naudotų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičius 2015 m.	Naudotų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičius 2016 m.
„Danske Bank A/S“ Lietuvos filialas	2 352	4 401	4 084
AB DNB bankas	3 282	7 725	19 779
„Swedbank“, AB	12 386	23 428	48 955
AB SEB bankas	9 735	19 616	36 221
AB „Citadele“ bankas	249	1 913	4 177
AB Šiaulių bankas	–	1 171	7 633

Šaltinis: Lietuvoje veikiančys bankai

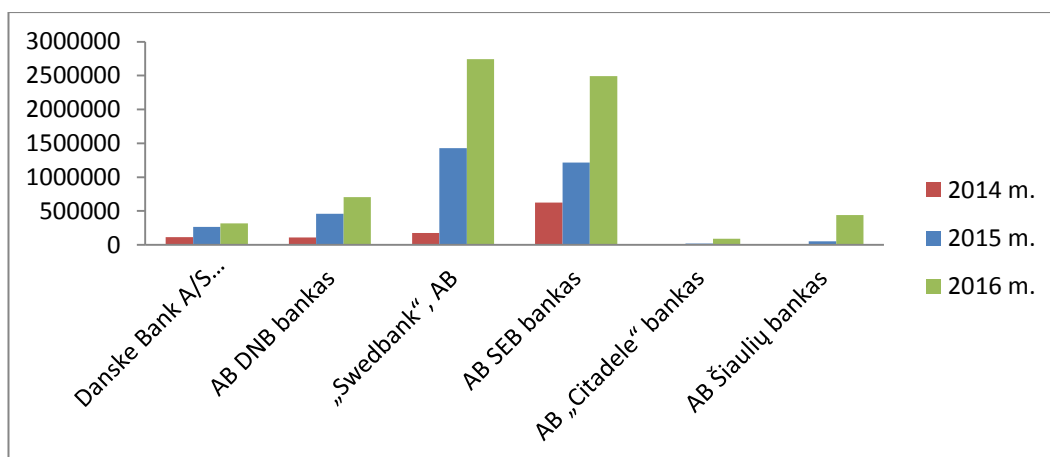
11 pav. Lietuvos bankų elektroninių paslaugų sistemose naudotų kvalifikuotų elektroninio parašo sertifikatų skaičiaus dinamika 2014–2016 m.

Šaltinis: Lietuvoje veikiančys bankai

6 lentelėje ir 12 pav. pateikti duomenys apie kai kurių Lietuvos bankų elektroninių paslaugų sistemose elektroniniu parašu pasirašytų elektroninių operacijų skaičiaus pokytį 2014–2016 m.

6 lentelė. Lietuvos bankų elektroninių paslaugų sistemose elektroniniu parašu pasirašytų elektroninių operacijų skaičius 2014–2016 m.			
Banko pavadinimas	Elektroniniu parašu pasirašytų elektroninių operacijų skaičius 2014 m.	Elektroniniu parašu pasirašytų elektroninių operacijų skaičius 2015 m.	Elektroniniu parašu pasirašytų elektroninių operacijų skaičius 2016 m.
„Danske Bank A/S“ Lietuvos filialas	114 731	264 959	318 764
AB DNB bankas	108 519	458 502	706 346
„Swedbank“, AB	177 393 ¹⁰	1 426 150	2 744 684
AB SEB bankas	625 000	1 215 000	2 491 000
AB „Citadele“ bankas	2 258	19 865	89 069
AB Šiaulių bankas	–	52 425	439 253

Šaltinis: Lietuvoje veikiantys bankai

12 pav. Lietuvos bankų elektroninių paslaugų sistemose elektroniniu parašu pasirašytų elektroninių operacijų skaičiaus dinamika 2014–2016 m.

Šaltinis: Lietuvoje veikiantys bankai

Plečiantis elektroninio parašo naudojimui, didėja elektroninių laiko žymų kūrimo, kaip vienos ir kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų, paklausa. Elektroninės laiko žymos palengvina elektroninio parašo galiojimo patikrinimą pasibaigus kvalifikuoto elektroninio parašo sertifikato galiojimui. Labai tikėtina, kad 2017 m. ir Lietuvoje atsiras paslaugų teikėjų, teikiančių kvalifikuotas elektroninių laiko žymų kūrimo paslaugas.

¹⁰ Duomenys RRT buvo pateikti už 2014 m. rugsėjo–lapkričio mėn.

PRIORITETINĖS 2017 METŲ VEIKLOS KRYPTYS

Pasikeitus teisiniam elektroninio parašo reguliavimui, t. y. pradėjus taikyti eIDAS reglamentą, sugriežtėjo reikalavimai kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjams ir pačioms paslaugoms. Dalis jau turinčių teisę teikti tokias paslaugas pagal Direktyvą 1999/93/EB paslaugų teikėjų iki 2017 m. liepos 1 d. RRT turi pateikti atitikties vertinimo įstaigos parengtą atitikties įvertinimo ataskaitą, todėl 2017 m. vienas iš svarbiausių prioritetų yra kokybiškas eIDAS reglamente numatytų procedūrų dėl teisės teikti kvalifikuotas patikimumo užtikrinimo paslaugas vertinimas ir „kvalifikuotas“ statuso patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjams ir jų teikiamoms paslaugoms suteikimas bei profesionali jau turinčių teisę teikti kvalifikuotas patikimumo užtikrinimo paslaugas kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūra.

Pabrėžtina ir tai, kad nebereikėtų kalbėti tik apie elektroninį parašą – išsiplėtus reguliuojamų patikimumo užtikrinimo paslaugų spektrui, aktualu aptarti visą patikimumo užtikrinimo paslaugų rinką ir visuomenę informuoti būtent apie šias paslaugas ir susijusias naujoves. Taigi, pagrindiniai veiksniai, lemiantys šios rinkos plėtrą, yra informacijos apie patikimumo užtikrinimo paslaugų naudą ir teikiamas galimybes viešinimas bei asmenų kompetencijos šiais klausimais kėlimas.

Vienas iš svarbiausių 2017 m. numatomų teisėkūros iniciatyvų – EOPUP įstatymo, už kurio projekto rengimą atsakinga SM, priėmimas. Numatoma, kad šis įstatymas reglamentuos patikimumo užtikrinimo paslaugas ir jų priežiūrą tiek, kiek to nereglamentuoja eIDAS reglamentas. Priėmus EOPUP, RRT turės priimti įgyvendinamuosius teisės aktus, kuriuos EOPUP įstatymu bus numatyta priimti priežiūros įstaigai (pagal dabartinį EOPUP projektą):

1) asmens tapatybės ir kitų specifinių požymių tikrinimo išduodant kvalifikuotus patikimumo užtikrinimo paslaugų sertifikatus tvarkos aprašą;

2) kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų ir kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų statuso suteikimo ir įrašymo į patikimą sąrašą tvarkos aprašą;

3) kvalifikuotų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų veiklos ataskaitų pateikimo priežiūros įstaigai tvarkos aprašą;

4) pranešimų pagal eIDAS reglamento 19 straipsnio 2 dalį pateikimo priežiūros įstaigai tvarkos aprašą.

Atsižvelgiant į tai, kas aukščiau išdėstyta, 2017 m. prioritetinės RRT veiklos kryptys, vykdant patikimumo užtikrinimo paslaugų priežiūros funkcijas, yra šios:

- kokybiška patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūra vadovaujantis eIDAS reglamento nuostatomis;

- patikimo sąrašo atnaujinimas ir skelbimas laiku;

- įgyvendinamųjų teisės aktų, numatytų EOPUP įstatyme, parengimas ir priėmimas;

- specializuotos patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų priežiūros svetainės sukūrimas ir administravimas;

- konsultacijų ir metodinės pagalbos raštu, telefonu ar elektroniniu paštu patikimumo užtikrinimo paslaugų klausimais teikimas ir šių paslaugų naudos viešinimas;

- asmenų kompetencijos ugdymas elektroninio parašo ir patikimumo užtikrinimo paslaugų klausimais administruojant ir viešinant elektroninio parašo nuotolinio mokymo sistemą, pasiekiamą adresu www.elektronispapas.lt, ir pritaikant jos turinį reguliavimo pokyčiams.

Direktorius pavaduotojas,
pavadojantis direktorių

Mindaugas Žilinskas